

චේරකේ, ඩබ්ලිව්. එම්. එම්. සේනානි

Paper: Sustainability

**මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ නායයෑම්වලට සිදුවන
බලපෑම් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(පේරාදෙණිය නගරය ඇසුරින්)**

මිනිසා, පෘථිවියේ අනාගත පැවැත්ම තීරණය කරන්නාවූ ප්‍රධාන ජෛව සාධකය බවට පත්ව ඇත. මිනිසාගේ ජෛව හා සමාජ පරිණාමය සමග එක්වූ තාක්ෂණික දියුණුව නිසා සීඝ්‍ර ලෙස පරිසර සම්පත් හායනය සිදුවන අතර එම සම්පත් භාවිතයෙන් හටගන්නා වූ අතුරු ඵල වර්තමානය වන විට මිනිසාට අත්විඳින්නට සිදුව ඇත. විශේෂයෙන්ම මිනිස් ප්‍රජාව විසින් මෙසේ සම්පත් අහිතකර ලෙස පරිහරණය නිසා ඔවුන් විවිධ ආපදාවන්ට මුහුණ දීම දක්නට ලැබෙන සුලබ සංසිද්ධියකි. එය ශ්‍රී ලංකාවට පමණක් ආවේණික දෙයක් නොව දකුණු ආසියාවට මෙන්ම ලොව සියලු රටවලට බලපාන පොදු ධර්මතාවයකි. විවිධ හේතූන් මත ඇතිවන සියලු ආපදා අතුරෙන් නායයෑම්වලට විශේෂිත ස්ථානයක් හිමිවේ. නායයාම හු විද්‍යාත්මක ක්‍රියාවලියක් වන අතර එය ඇති වීම කෙරෙහි අහිතකර මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් ද ප්‍රබල ලෙස බලපානු ලැබේ.

මෙහිදී පර්යේෂණ ගැටලුව වූයේ වර්තමානය වනවිට නායයෑම් වර්ධනය කිරීමට හා පරිසරයේ සමතුලිතතාව බිඳ දැමීමට මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවන්නේද යන්නයි. නායයෑම් මගින් පුද්ගලයන්ට මෙන්ම රටට සිදුවන සමාජ- ආර්ථික ප්‍රතිඵලයක සලකා බැලීම හා අවබෝධයක් ලබා ගැනීමත්, ආර්ථික සංවර්ධන හා තිරසාර සංවර්ධනයට ආපදා තුළින් ඇතිවන බලපෑම් අධ්‍යයනය කිරීමත් මෙහිදී අපේක්ෂා කෙරිණ. තවදුරටත් සිදුකරන ලදී. මේ සඳහා දත්ත රැස් කිරීමේදී ප්‍රාථමික හා ද්විතීක දත්ත යන දෙවර්ගයම යොදා ගන්නා ලදී. සරල සසම්භාවී නියැදි ක්‍රමය මගින් ප්‍රාථමික දත්ත ලබාගත් අතර ප්‍රශ්නමාලාවට අදාළ දත්ත ලබා ගැනීමේ දී නායයෑම් සිදුවන ප්‍රදේශය නියෝජනය කිරීම සඳහා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගඟවට කෝරළේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශයේ පේරාදෙණිය නගරය ආශ්‍රිතව කුටුම්භ 50 ක් නියැදි ඒකකය වශයෙන් යොදා ගන්නා ලදී.

ලබාගත් දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් අනතුරුව නායයෑම් සිදුවීම කෙරෙහි මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවන බව නිගමනය කරන ලදී. සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයන් තුළින් සිදුවන පරිසර හායනය අඩුකරගනිමින්, නායයෑම් වැනි ආපදා අවම කර ගැනීමට ග්‍රාමීය, ප්‍රාදේශීය හා දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමේ ක්‍රියාපටිපාටියක අවශ්‍යතාව මෙහිදී පෙනී ගියේය. ඒ සඳහා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් ඇතුළු රාජ්‍ය අංශයන්, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන මෙන්ම මහජනතාවගේ පූර්ණ දායකත්වයත් උපකාරී වනු ඇති බව කිව හැකිය.

මූලපද : නායයෑම්, මිනිස් ක්‍රියාකාරකම්, සංවර්ධනය